

Tajomstvo Syna človeka

Text: Evanjelium podľa Marka 8,27-30 a pre kontext prvých 30. veršov 8. kapitoly

Ježiš so svojimi učeníkmi vyšiel do dedín pri Cézarei Filipovej. Cestou sa svojich učeníkov spýtal: „Za koho ma ľudia pokladajú?“ Odpovedali mu: „Za Jána Krstiteľa, niektorí za Eliáša a iní za jedného z prorokov.“ On sa ich opýtal: „A za koho ma pokladáte vy?“ Peter mu odpovedal: „Ty si Kristus!“ No on im dôrazne prikázal, aby o ňom nikomu nehovorili.

Úvod

Evanjelium podľa Marka je jednoduché, výstižné a pritom živé vyrozprávanie Ježišovho života a služby. Evanjelista sa zameriava viac na to, čo Ježiš urobil, než na to, čo povedal. Dej evanjelia rýchlo postupuje. V prvých 8. kapitolách nám evanjelista naliehavo kladie v jednotlivých príbehoch otázku: **„Kto je tento Ježiš“?** V ôsmej kapitole napriek silnej dejovej línii evanjelia a dôrazu na Ježišove činy, je dôraz položený na dve zásadné otázky:

- „Za koho ma ľudia pokladajú?“
- **„A za koho ma pokladáte vy?“**

Tieto otázky sú pre nás kľúčové aj dnes. Mnohí ľudia vravia, že sú veriaci. Veriaci v koho? Ateisti veria, že Boh neexistuje. Niektoré náboženstva veria vo vesmírnu silu. Iní veria, že Boh existuje, ale je neosobný. Mnoho ľudí verí, že Ježiš je skutočný, ale len niektorí veria, že Ježiš je Syn Boží, je Mesiáš, môj osobný záchranca.

Veriť môžeme v kadečo. Preto je dôležité správne a jasne vyjadriť v koho veríme, vyjadriť čo je podstatou našej viery. Pán Ježiš Kristus sa aj mňa dnes znova a znova pýta: **„za koho ma pokladáš“?** Rovnako aj my, ak stretáme nejakého človeka, pýtajme sa už mnoho krát položenú otázku: „Kto je pre teba Ježiš?“ Potom spoznáme, kto stojí pred nami – náš brat alebo naša sestra, alebo duchovný cudzinec.

Ak uvažujeme o našej viere a vzťahu ku Pánovi Ježišovi, môžeme si urobiť jednoduchý test. Spýtajme sa sami seba, na čo prvé pomyslíme, keď sa nám stane niečo zlé, niečo čo nemáme pod kontrolou. Patrí moja prvá myšlienka Ježišovi, mám v čase núdze upretý pohľad na Hospodina? Žalmista Dávid v 70. žalme spomína na čas, keď mu išlo o život. Žalm začína slovami: „*Bože, ponáhľaj sa zachrániť ma! Hospodin, ponáhľaj sa mi pomôcť!*“ Žalmistove prvé slová patria Hospodinovi. Patria aj naše prvé myšlienky Hospodinovi, alebo moja prvá myšlienka v krízovej situácii patrí mobilu a hľadaniu ľudskej záchrany? Využiť ľudskú pomoc je určite dobré. Je skvelé, že máme lekárov aj lieky, hasičov a policajtov, ktorí nám vedia pomôcť. Ide však o tú prvú myšlienku, výkrik našej duše: „*Bože, ponáhľaj sa zachrániť ma!*“

Prvých 30. veršov 8. kapitoly tvoria zdanlivo tri nesúvisiace príbehy. Nasýtenie 4000 ľudí, varovanie pred kvasom farizejov a uzdravenie slepeho. Evanjelista si nezvolil tieto príbehy náhodne, pretože vzájomne nadväzujú a smerujú ku Petrovmu vyznaniu, ktoré je kľúčovým momentom nie len 8. kapitoly ale aj celého evanjelia. Zamerajme sa preto na zachytenie niekoľkých myšlienok z prvých 30. veršov 8. kapitoly, ktoré smerujú ku Petrovmu vyznaniu.

Kto ich môže nasýtiť?

V tých dňoch zasa bol pri ňom veľký zástup a nemali čo jesť. Zvolal učeníkov a povedal im: "Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni zotrúvajú pri mne a nemajú čo jesť. Ak ich prepustím domov hladných, poomdlievajú na ceste, veď niektorí z nich prišli zďaleka." Jeho učeníci mu odvetili: "Kto ich môže nasýtiť chlebom tu na púšti a ako?" Opýtal sa ich: "Koľko máte chlebov?" Oni odpovedali: "Sedem." Tu rozkázal zástupu, aby si posadal na zem. Vzal sedem chlebov, vzdával vďaky, lámal a dával svojim učeníkom, aby ich rozdávali; a oni ich rozdali zástupu. Mali aj zopár rybiek. Aj nad nimi dobrorečil a kázal ich rozdať. I jedli a nasýtili sa. A nazbierali sedem košov zvyšných odrobín. Ľudí tam bolo asi štyritisíc. Potom ich rozpustil.

Z príbehu o nasýtení 4000 ľudí si všimnime dve myšlienky:

Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni zotrávajú pri mne a nemajú čo jesť.

Okolo Ježiša sa znova zhromaždil veľký zástup ľudí. Nevieme, či ich Ježiš vyučoval, alebo uzdravoval. Isté je, že po troch dňoch bol určite veľmi unavený aj Ježiš. Ako reaguje túto situáciu Pán Ježiš? Súcití, ale nezostáva to len pri súcite. Napriek únave, znova ide slúžiť. Spomeňme si na jeho slová, ktoré povedal neskôr v 10. kapitole 45. verši: „*Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých.*“ Ježiš ako majster, učiteľ, alebo ten, ktorý uzdravoval mal plné právo na to, aby sa o neho učeníci starali.

Ježiš má aj dnes plné právo na to, aby ho oslavovalo celé nebo aj celá zem. Prejavuje sa tu však jeho pravá podstata. On, Boh, ktorý mal v nebesiach všetko, ako hovorí apoštol Pavol v liste Filipským 2. kapitole, vo veršoch 6-7: „*hoci má božskú prirodzenosť, nepridržal sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy, stal sa podobný ľuďom*“

Pán Ježiš aj po troch dňoch únavnej služby vidí potreby druhých, je mu ľúto hladných, súcití s nimi. Pán Ježiš vo svojej milosti, vidí potreby každého jedného z nás aj dnes. Na jednej strane ho oslavuje celé nebo, na druhej strane tento slávny Boh sa zaujíma aj o naše najnepatrnejšie problémy.

Nie je mu jedno ako žiješ, s čím sa trápiš a zápasíš. On chce niest' s nami všetky naše problémy. (viď Mt 6,31 – 32, Žid 4,14-16). Boh sa stal človekom, stvoriteľ sa zjednotil so svojim stvorením. Ľudským rozumom je to nepochopiteľné, ale je to tak!

Jeho učeníci mu odvetili: "Kto ich môže nasýtiť chlebom tu na púšti a ako?"

Ako zareagovali učeníci na Ježišove slová? Nasýtiť 4000 ľudí v tejto pustatine? Nemožné! Učeníci, ktorí už mali skúsenosť s nasýtením 5000 ľudí (viď 6,34-44), zabúdajú na to, kto je tento Ježiš. Ježiš je Boh, Syn živého Boha! Je všemohúci a milujúci. On chce a môže nasýtiť 4000 ľudí. Ježiš sa dáva trpezlivo znova a znova spoznávať svojim učeníkom. Oproti búrke na mori sa učeníci vo svojom poznaní Pána Ježiša neposunuli. Nič im však nevyčíta, nenadáva im, len trpezlivo miluje svojich pomaly chápaných učeníkov.

V učeníkoch, ale aj v nás, je stále ozvena prvého hriechu v raji. Preto je tak ťažké pochopiť, aký milujúci je náš Boh. Stále máme v sebe niekde hlboko zakódovanú otázku: „Myslí to Boh s nami dobre?“ A ak by to s nami myslel dobre, je schopný aj uskutočniť svoje dobré zámery? Je Boh dobrý ale aj všemohúci? Satan nám našepkáva, že nie je. Boha určite nebudú zaujímať tvoje „malé“ problémy. Alebo nám našepkáva, že Boh to s nami nemyslí dobre. Alebo sa snaží spochybniť Božiu všemohúcnosť. Urobí všetko pre to, aby sme Ježiša nevideli jasne, aby sme boli duchovne „nechápaní“.

Problémom učeníkov bolo to, že boli príliš zameraní na seba a na svoje ľudské možnosti. Nehľadeli na Ježiša ako na Boha v tele. Aj v našich zápasoch viery, musíme sa sami seba pýtať, kto je pre mňa tento Ježiš? Hľadáme v skúškach viery viac na seba a svoje možnosti, ako na všemohúceho Boha Ježiša?

Varujte sa pred kvasom ...

Dajte si pozor, vyhýbajte sa kvasu farizejov a kvasu Herodesa!

Pán Ježiš ukončil rozhovor s farizejmi veľmi rýchlo. Boli duchovne slepí a hluchí, pretože sa zaoberali len sami sebou a svojim zákonom. V skutočnosti nemali úmysel uveriť v neho. Keď však Ježiš upozorňuje na podstatu problému neviery farizejov a Herodesa, učeníci ho zjavne nevnímajú. Kvas preniká celé cesto. Stačí ho len troška a o chvíľu sa rozmnoží. Pán Ježiš upozorňoval učeníkov na to, že náboženská samospravodlivosť ako kvas prenikne celú našu osobnosť. Staneme sa duchovne slepými, budeme riešiť len naše náboženské problémy, stratíme schopnosť vidieť Ježiša aj iných ľudí. Je to ostrý kontrast s Pánom Ježišom, ktorý práve nasýtil množstvo ľudí. On vidí potreby všetkých.

Tak ako kvas farizejov, aj kvas Herodesa prenikne celou našou osobnosťou. Herodes bol vyhlásený pôžitkár. Vo svojom paláci organizoval hostiny a žil len pre seba a svoje brucho. Rovnako ako farizeji, nedokázal vidieť iných.

Čo na to učeníci? Po zázraku nasýtenia 5000 ľudí a pred chvíľou zázraku nasýtenia 4000 ľudí, učeníci sa znova ocitli v situácii, keď zistili, že nemajú chlieb. Sú zamestnaní sami sebou a svojimi starosťami, takže Ježiša nepočúvajú. Čo budú jesť, keď si zabudli zobrat chlieb? Po toľkých zázrakoch a toľkom nepochopení, Pán Ježiš cituje slová proroka Jeremiáša z 5. kapitoly 21. verša: „*Počujte toto, národ hlúpy a nechápavý, ktorí majú oči, a nevidia, aj uši, a nečujú.*“ Ježiš práve nasýtil zástup 4000 ľudí, nenasýtil by azda zopár učeníkov!? Učeníci boli natoľko zaujatí starosťami o chlieb, že neboli schopní vidieť Ježiša v jeho moci. Pri podobnom rozhovore Pán Ježiš hovorí: „*Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nebude hladovať a kto verí vo mňa, nebude smädný. Nikdy.*“ (J 6,35) Nebol to práve tento Ježiš, ktorý sýtil Izrael na púšti mannou z neba? Nie je to práve tento Ježiš, ktorý môže kedykoľvek nasýtiť nie len učeníkov ale aj nás? **Ešte ma stále nevidíte?**

Ježiš uzdravil slepého

Potom prišli do Betsaidy. Priviedli k nemu slepca a prosili, aby sa ho dotkol. Chytil slepca za ruku a vyviedol ho von za dedinu. Naslinil mu oči, položil naňho ruky a spýtal sa ho: „Vidíš niečo?“ A on otvoril oči a povedal: „Vidím ľudí; vyzerajú ako stromy, ale chodia.“ Potom mu znova položil ruky na oči a on začal vidieť. Slepce ozdravel a všetko videl úplne jasne.

Zázrak uzdravenia slepého pri Betsaide je jediným z Ježišových zázrakov, ktorý sa deje v dvoch krokoch. Vo všetkých zázrakoch Ježiš vystupuje ako suverénny Boh. Pri utíšení búrky na mori čítame, že hneď nastalo ticho, inde sa démoni Ježišovi nemôžu vzoprieť, okamžite odchádzajú od uzdravených a chorí sú ihneď uzdravení. Tu sa však stalo niečo zvláštne. Akoby Ježišova moc nefungovala naplno a mladík síce videl ale nie celkom. Na Ježišovu otázku či už vidí, odpovedá: „*Vidím ľudí; vyzerajú ako stromy, ale chodia.*“

Ježiš síce uzdravil mladého muža, niečo už videl, ale nestačilo to. Nevidel ľudí jasne a ostro. Znova položil na neho ruky a na druhý pokus sa všetko podarilo. „*Slepce ozdravel a všetko videl úplne jasne.*“ **Musíme sa pýtať zásadnú otázku, prečo Ježiš neuzdravil slepca ihneď?**

Ak veríme, že Ježiš je všemohúci Boh, neprichádza do úvahy si myslieť, že Ježiš niečo nezvládol. Pán Ježiš musel mať preto nejaký plán s týmto „nepodareným“ uzdravovaním. Ak sa pozrieme na kontext udalostí prvých 30. veršov 8. kapitoly, nachádzame jedinu odpoveď. Pán Ježiš cez tento zvláštny zázrak, akoby v podobenstve hovorí ku učeníkom. Ježiš im v tomto zázraku hovorí: „*Hľadíte na mňa, a už síce niečo vidíte, ale nevidíte ma jasne a ostro.*“ Nadväzuje tak na slová proroka Izaiáša zo 6. kapitoly 9-10. verša: „*Potom som počul hlas Pána, ktorý hovoril: "Koho mám poslať, kto nám pôjde?" I povedal som: "Hľa, tu som, pošli mňa!" Riekol: "Choď a povedz tomu ľudu: Čujteže, čujte, no nerozumejte, vidíteže, vidíte, no nepoznávajúte!"*“ Apoštol Pavol tento stav mysle opisuje slovami: „*Nie že by sme boli schopní sami od seba niečo vymyslieť akoby z nás, ale naša schopnosť je z Boha, ktorý nás urobil schopnými byť služobníkmi novej zmluvy, nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, ale Duch oživuje. Ak teda služba smrti vyrytá písmenami do kameňa bola taká slávna, že synovia Izraela nemohli hľadiť Mojžišovi do tváre pre jej jas, aj keď pominuteľný, ako by služba Ducha nebola oveľa slávnejšia? Ak bola teda služba odsúdenia slávnou, omnoho viac oplýva slávou služba spravodlivosti. Lebo to, čo bolo raz slávne, stratilo svoju slávu pre vznešenejšiu slávu. Veď ak je slávne to, čo je pominuteľné, omnoho slávnejšie je to, čo zostáva. Keď teda máme takúto nádej, vystupujeme s plnou otvorenosťou, nie ako Mojžiš, ktorý si kládol na tvár závoj, aby synovia Izraela nezbádali koniec tej pominuteľnej žiary. **Ich myseľ sa však na tom zatvrdila. Až do dnešného dňa totiž ostáva ten istý závoj pri čítaní Starej zmluvy, a nie je odhalený, pretože iba v Kristovi sa odstraňuje.** A tak až dodnes, kedykoľvek čítajú Mojžiša, leží na ich srdci závoj. No keď sa hocikto obráti k Pánovi, závoj je odňatý. Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. Keď my všetci s odhalenou tvárou akoby v zrkadle pozeráme na slávu Pána, premieňame sa na taký istý obraz v stále väčšej sláve — a to všetko mocou Pána, ktorý je Duch.* (2. Kor 3,5-18)

Učeníci, tak ako aj slepec, nevideli jasne Ježiša. Nemali jasnú odpoveď na otázku: „Kto je tento Ježiš?“ Ako hovorí Pavol, tento „závoj mysle“ sa odstraňuje len v Kristovi. Tu sa však

dostávame do patovej situácie. Ak sa „závoj mysle“ odstraňuje len v Kristovi, nevieme spoznať Ježiša, kým nespoznáme Ježiša. **Človek vo svojej podstate nie je schopný spoznať Boha!**

Kto je teda tento Ježiš!?

Ježiš so svojimi učeníkmi vyšiel do dedín pri Cézarei Filipovej. Cestou sa svojich učeníkov spýtal: „Za koho ma ľudia pokladajú?“ Odpovedali mu: „Za Jána Krstiteľa, niektorí za Eliáša a iní za jedného z prorokov.“ On sa ich opýtal: „A za koho ma pokladáte vy?“ Peter mu odpovedal: „Ty si Kristus!“ No on im dôrazne prikázal, aby o ňom nikomu nehovorili.

Po všetkých tých zázrakoch a nepochopení zo strany učeníkov sa Pán Ježiš už učeníkov otvorene pýta:

- „Za koho ma ľudia pokladajú?“
- „A za koho ma pokladáte vy?“

Dostávame sa tu ku vrcholu Markovho evanjelia. Apoštol Peter hovorí: „**Ty si Kristus!**“ Osem kapitol Ježiš zápasí za svoji učeníkov. Činí zázraky, trpezlivo ich presviedča, priťahuje ich láskou ku sebe. V evanjeliu podľa Jána to Pán Ježiš hovorí slovami: „*Nikto nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal.*“ (Ján 6,44) A ďalej pokračuje v 15. kapitole 16. verši: „*Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás ...*“ Pán Ježiš Petrovo vyznanie objasňuje v evanjeliu podľa Matúša slovami: „*Blahoslavený si, Šimon, syn Jonáša, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je v nebesiach.*“ (Mt 16,17) Peter je blahoslavený, šťastný, pretože sám Boh mu sňal z očí závoj. Konečne jasne uvidel, kto je tento Ježiš! **Uvidieť Ježiša, stretnúť sa s ním môžeme len z Božej milosti!**

Záver

Pán Ježiš sa nás dnes naliehavo pýta: „A za koho ma pokladáte vy?“ Hriech prvých ľudí nám zastrel zrak. Stratili sme kontakt s Bohom. Duchovne sme zomreli. Ten, kto je mŕtv, nevidí ani nepočuje. Prorok Izaiáš nám hovorí: „*vaše viny, sa stali prekážkou medzi vami a vašim Bohom*“.

Boh sa však s týmto stavom nikdy neuspokojil. Nikdy sa svojho, hoci porušeného, stvorenia nevzdal. A nikdy sa nevzdáva ani v našom prípade, kým sa my sami nerozhodneme, že nechceme s ním nič mať. Znie to nepochopiteľne, až sa vo mne niečo búri, ale Boh sa stáva našim služobníkom. Nelogická logika evanjelia. Bojuje za nás, aby nás vytrhol z moci zlého, ktorý nám zatemnil myseľ. Trpezlivo pracuje na našom tvrdom srdci, trpezlivo nás presviedča, získava pre seba. A stále nám necháva možnosť, rozhodnúť sa proti nemu. Aká je to nezmerná láska v našom milujúcom Bohu!